

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА

**РЕФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ
В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції
(Суми, 20–21 травня 2021 року)

Суми
Сумський державний університет
2021

Коваленко О. В. ДО ПИТАННЯ ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ..	294
Шунько М. Г. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СУДДІВ ВИЩИХ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ СУДІВ УКРАЇНИ.....	298
Філоненко С. С. ГЕНЕЗА РОЗВИТКУ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ.....	300
Уткіна М. С. ЩОДО СУТНОСТІ ТА ПРИНЦИПІВ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ.....	305
Куценко К. Д. ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ АПАРАТУ СУДУ ІЗ СУДОВО-ЕКСПЕРТНИМИ УСТАНОВАМИ В УКРАЇНІ.....	308
Зуєва О. М. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ СЛУЖБОВОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ.....	312
Бордун І. В. КРИПТОВАЛЮТА ЯК ПРОДУКТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	315
Гресько В. І. ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я ЯК ОБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ.....	318
Макарчук В. В. ПОНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ.....	322
Байбузан В. В. МЕДІАЦІЯ У АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ.....	327
Дідух Л. В., Залеток Н. В. ДО ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДЕРЖАВНИМИ АРХІВАМИ УКРАЇНИ НОРМ ЗАКОНОДАВСТВА ДЛЯ НАДАННЯ ДОСТУПУ ДО ДОКУМЕНТІВ, ЩО МІСТЯТЬ ПЕРСОНАЛЬНІ ДАНІ.....	332
Цезар А. Р. ШАХРАЙСТВО В КРИПТОІНДУСТРІЇ: ЯК НЕ ПОТРАПИТИ НА «ГАЧОК».....	336
Білик Г. В., Думчиков М. О. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КРИПТОВАЛЮТИ ЯК ПРОДУКТУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	340
Миргород-Карпова В. В. ЩОДО ЗМІСТУ КАТЕГОРІЇ «ЗОВНІШНЯ ФІНАНСОВА ДОПОМОГА» ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	343
Саченко Л. В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ОБІГУ КРИПТОВАЛЮТИ В УКРАЇНІ ТА ЄС.....	348
Швагер О. А. ПИТАННЯ ІДЕНТИФІКАЦІЇ КЛІЄНТІВ - ФІЗИЧНИХ ОСІБ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИКОРИСТАННЯМ ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТІЖНИХ ЗАСОБІВ, ЕЛЕКТРОННИХ ГРОШЕЙ, ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ.....	353
Орлов О. Л. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ ДО 2025 РОКУ.....	357
Паламарчук І. В. ПУБЛІЧНЕ ПРАВОНАСТУПНИЦТВО В ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ ДЕРЖАВНИХ АДМІНІСТРАЦІЙ.....	360
Залізняк С. І., Думчиков М. О. РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ КОРУПЦІЙНИХ ЗЛОЧИНІВ.....	364
Ярусевич А. С. ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ДЕРЖАВНОГО КОНЦЕРНУ «УКРОБОРОНПРОМ».....	366
Висоцький А. І. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОНАННЯ СУДОВИХ РІШЕНЬ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ: УКРАЇНА ТА НІМЕЧЧИНА, ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ.....	369
Безвін О. С., Глушенко Н. В. ПРАВОВІ ОСНОВИ ДЕКЛАРУВАННЯ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ У РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ СВІТУ.....	373
Глушаченко В. В. МІСЦЕ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ УКРАЇНИ В СИСТЕМІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	376
Осіпова О. О. СУДОВИЙ ЗБІР У СПРАВАХ ЗІ СПОРІВ З НАДАННЯ	

ПОНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ

Макарчук В. В.

*к. ю. н., асистент кафедри конституційного права
та теоретико-правових дисциплін
факультету права та лінгвістики
Білоцерківського національного аграрного університету*

Звертаючись до адміністративно-правового статусу правоохоронних органів, які здійснюють вплив на формування та реалізацію державної політики і сфері забезпечення національної безпеки і оборони України варто з'ясувати думки науковців щодо самого поняття адміністративно-правового статусу.

Так, на думку Т. О. Коломойця, адміністративно-правовий статус – це сукупність суб'єктивних прав і обов'язків закріплених нормами адміністративного права за певним органом. Водночас обов'язковою ознакою набуття суб'єктом адміністративно-правового статусу є наявність у нього конкретних суб'єктивних прав і обов'язків, що реалізуються у рамках як адміністративних правовідносин, так і поза ними [1, с.64].

Є. Є. Додіна, досліджуючи адміністративно-правовий статус громадських організацій, визначає його як правове положення у відносинах із суб'єктами виконавчої влади, врегульоване нормами державного і адміністративного права [2, с.54].

С. В. Ківалов, говорячи про адміністративно-правовий статус центральних органів виконавчої влади, також визначає їх функції, завдання, компетенцію [3, с. 96-99], однак чіткого його поняття та структури не наводить.

До складових адміністративно-правового статусу необхідно віднести цільовий та комплексний блоки. Цільовий блок як складова адміністративно-правового статусу правоохоронного органу містить мету діяльності правоохоронного органу. У свою чергу, організаційний блок охоплює такі елементи, як: структура, схема організаційного підпорядкування структурних одиниць, схема розподілу завдань, функцій кожного структурного підрозділу, тобто порядок формування системи і структури, процедури діяльності структурних підрозділів, форми й методи діяльності. Компетенційний блок відповідно складають завдання, функції, права та обов'язки, відповідальність [4, с. 10].

У свою чергу, А. В. Юсупов виокремлює такі складові структури адміністративно-правового статусу правоохоронних органів України: цільове призначення, а саме мету, завдання, функції діяльності правоохоронного органу; сукупність прав та обов'язків, повноваження правоохоронного органу; організаційно-правове забезпечення [5, с. 138].

До завдань правоохоронних органів С. І. Лекарь відносить: запобігання вчиненню, виявлення, припинення, розслідування та притягнення до юридичної відповідальності осіб, винних у скоєнні адміністративних та кримінальних правопорушень, що посягають на національну безпеку і оборону держави [6, с. 18-19].

Згідні з позицією Р. Г. Ботвінова про те, що правоохоронна функція, яка має системний характер, реалізується лише в органічно пов'язаних між собою правових і неправових формах, оскільки від міри системності виконання правоохоронними органами покладених на них завдань залежить ефективність діяльності держави у сфері правопорядку [7].

Згадуючи про нормативні акти – закони і підзаконні акти, які займають досить важливе місце в адміністративно-правовому регулюванні діяльності правоохоронних органів (Національна поліція, органи прокуратури, Національне антикорупційне бюро України, Державне бюро розслідувань, Служба правопорядку, Управління державної охорони України, органи охорони державного кордону), що забезпечують національну безпеку і оборону держави, доцільно не лише приділити увагу адміністративно-правовому регулюванню діяльності кожного із зазначених правоохоронних органів окремо, а й виділити групи законів та підзаконних актів, норми яких є загальними для всіх правоохоронних органів України. Зокрема, до таких законів можна віднести: Закон України «Про національну безпеку України» [8]; Закон України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», який визначає головні напрями загальнодержавної політики і організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю. Поряд із цим стаття 5 цього нормативно-правового акта відносить Національну поліцію України, Службу безпеки України (крім спеціальних підрозділів по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю), Національне антикорупційне бюро України до державних органів, які здійснюють боротьбу з корупцією та організованою злочинністю в межах наданих їм законом повноважень [9]. Закон України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» який, регламентує специфіку державного захисту суддів та працівників правоохоронних органів від перешкоджання виконанню ними своїх обов'язків і здійсненню наданих прав, а також від посягань на життя, здоров'я, житло, майно таких осіб та їх близьких родичів у зв'язку із службовою діяльністю [10]; Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність», який визначає основні положення оперативно-розшукової діяльності та перелік суб'єктів, які мають право її здійснювати, зокрема: 1) підрозділи кримінальної та спеціальної поліції Національної поліції України; 2) підрозділи контррозвідки, військової контррозвідки, захисту національної державності, спеціальні підрозділи по боротьбі з корупцією та

організованою злочинністю, оперативно-технічні, внутрішньої безпеки, оперативного документування, боротьби з тероризмом і захисту учасників кримінального судочинства та працівників правоохоронних органів Служби безпеки України; 3) оперативні підрозділи податкової міліції та підрозділи, які ведуть боротьбу з контрабандою органів доходів і зборів; 4) детективи, оперативно-технічні підрозділи та підрозділи внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України [11].

Розглядаючи адміністративно-правовий статус правоохоронних органів, як суб'єктів формування та реалізації державної політики у сфері національної безпеки і оборони необхідно зазначити, що для законодавчого забезпечення діяльності Національної поліції України було прийнято спеціалізований нормативно-правовий акт – Закон України «Про Національну поліцію», яким визначено правові засади організації та діяльності органів Національної поліції України [12].

Одним із нормативно-правових актів, який регламентує діяльність органів прокуратури, є Закон України «Про прокуратуру», відповідно до ст. 4 якого Конституція України, цей та інші закони України, чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України визначають організацію та діяльність прокуратури України, а також статус прокурорів [13].

Розвиток законодавства у сфері запобігання корупції обумовив прийняття нормативно-правових актів, якими у своїй діяльності керується Національне антикорупційне бюро України. Зокрема, мова йде про Закон України «Про запобігання корупції», так, останнім передбачено, що Національне антикорупційне бюро України є спеціально уповноваженим суб'єктом у сфері протидії корупції [14].

Перший із нормативно-правових актів, який встановлює гарантії дотримання прав людини й громадянина та загалом регламентує діяльність Державного бюро розслідувань є Конституція України. Крім цього засади правового статусу бюро закріплені в Законі України «Про Державне бюро розслідувань», яка визначає його як центральний орган виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, які відносяться до його кола завдань [15].

Служба правопорядку у своїй діяльності керується Конституцією України, Законом України про «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України [16].

Управління державної охорони України у своїй діяльності керується Законом України «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб» [17]. Відповідно до ст. 12 Закону на Управління державної охорони України покладаються ряд завдань, які безпосередньо пов'язані з формуванням та реалізацією національної

безпеки і оборони, зокрема : здійснення державної охорони щодо органів державної влади України; забезпечення безпеки посадових осіб, визначених цим Законом, за місцем їх перебування як на території України, так і за її межами та інше.

Наступним, і останнім правоохоронним органом, який беззаперечно забезпечує національну безпеку і оборону держави є орган охорони державного кордону. Він є основним органом у загальній структурі Держприкордонслужби, що безпосередньо виконує поставлені перед Держприкордонслужбою завдання щодо забезпечення недоторканності державного кордону України та бере участь в охороні суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, а також здійснює інші повноваження, передбачені законодавством України [18].

Отже, адміністративно-правовий статус правоохоронних органів (Національна поліція, органи прокуратури, Національне антикорупційне бюро України, Державне бюро розслідувань, Служба правопорядку, Управління державної охорони України, органи охорони державного кордону), як суб'єктів формування та реалізації державної політики у сфері національної безпеки і оборони визначає основні напрямки їх впливу на суспільні відносини в Україні, які виникають щодо захисту інтересів національної безпеки і оборони держави.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Коломоєць Т. О. Адміністративне право України. Академічний курс підруч. Київ : Юрінком Інтер, 2011. 576 с.
2. Додіна Є. Є. Адміністративно-правовий статус громадських організацій в Україні: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Одеса, 2002. 174 с.
3. Кивалов С. В. Административное право Украины : учебник / под общей ред. С. В. Кивалова. Харьков : Одиссей, 2004. 880 с.
4. Васильєв І. О., Мінка Т. П. Контрольна діяльність штабів ОВС : монографія. Дніпропетровськ : ДДУВС, 2010. 260 с.
5. Юсупов В. А. Структура адміністративно-правового статусу правоохоронних органів України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Ужгород, 2014. № 29. С. 136-140.
6. Лекарь С. І. Місце адміністративно-правового механізму забезпечення економічної безпеки держави у системі державно-правового механізму. *Адміністративне право і процес*. Київ, 2013. № 1. С. 15–20.

7. Ботвінов Р. Г. Правоохоронна функція держави: сутність та форми реалізації. *Публічне адміністрування: теорія та практика*. Дніпро, 2016. Вип. 1 (15). URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik%20/2016-01\(15\)/4.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik%20/2016-01(15)/4.pdf).
8. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 31. Ст. 241.
9. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30.06.1993 р. № 3341- XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 35. Ст. 358.
10. Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів Закон України від 23.12.1993 р. № 3781-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 11. Ст. 50.
11. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 р. № 2135-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 22. Ст. 303.
12. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379.
13. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. № 53. Ст. 793.
14. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.
15. Про Державне бюро розслідувань : Закон України від 12.11.2015 р. № 794-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 6. Ст. 55.
16. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України : Закон України від 07.03.2002 р. № 3099-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 32. Ст. 225.
17. Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб : Закон України від 04.03.1998 р. № 160/98-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 35. Ст. 236.
18. Про затвердження Положення про орган охорони державного кордону Державної прикордонної служби України : Наказ Міністерства внутрішніх справ від 30.11.2018 р. № 971. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1468-18>.